

Gmina Mrągowo

DANE TELEADRESOWE

URZĄD GMINY MRĄGOWO

ul. Królewiecka 60A

11-700 Mrągowo

Sekretariat - tel./fax 89 741 29 24

bip.gminamragowo.net

e-mail: poczta@gminamragowo.pl

Wójt Gminy Jerzy Krasieński

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

ul. Brzozowa 24

11-700 Mrągowo

tel./fax 89 741 33 07

SAMORZĄDOWY ZESPÓŁ

EKONOMICZNO - ADMINISTRACYJNY

SZKÓŁ GMINY MRĄGOWO

Z SIEDZIBĄ W MARCINKOWIE

11-700 Mrągowo

tel./fax 89 741 87 41

CAŁOROCZNY OŚRODEK SPORTOWY G4W

MIEJSKI LAS 11

11-700 Mrągowo

tel. 89 750 57 85

BIBLIOTEKA PUBLICZNA GMINY MRĄGOWO

Z SIEDZIBĄ W KOSEWIE

Kosewo 12

11-700 Mrągowo

tel. 89 742 45 26

Bagienice

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo.

Bagienice Małe

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo. Otoczona jest lasami i bagnami. W pobliżu znajduje się Rezerwat przyrody Gązwa oraz leśniczówka Złoty Potok. Bagienice Małe były wsią szlachecką, powstała prawdopodobnie na dobrach Jana Guta, nadanych przez księcia Albrechta na prawie lennym w 1562 r. Zabudowa wsi uformowała się w kształcie krzywej ulicówki. Po separacji gruntów spora część gospodarstw ulokowała się na tak zwanych „wymiarach”. W roku 1877 założono tutaj jednoklasową szkołę, ale tylko z niemieckim językiem wykładowym.

Boża Wólka

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo.

Boże

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo.

W rejestrze czynszowym z 1437 r. wymieniono daninę płuną z Bożego. Kościół w Bożem przed reformacją figurował jako parafia zaliczana do archiprezbiteratu reszelskiego. W 1562 r. właścicielami 57 włók w Bożem była rodzina von Schlubhut. We wsi na miejscu zrujnowanego kościoła w 1754 r. wybudowane zostało rodowe mauzoleum Suchodolców (Suchodolskich - znana rodzina arikańska). Mauzoleum to odnowiono w 1833 r. Wieś Boże włączona została do parafii luteranckiej w Szestnie w 1822 r. Współcześnie dawne mauzoleum jest kościołem filialnym kościoła parafialnego w Szestnie. W 1885 r. właścicielem dóbr Boże po rodzinie von Suchodletz został Ferdynand Rogalla von Bieberstein z Baranowa. Rogalla w 1920 r. sprzedał majątek Wschodnio-Pruskiej Izbie Rolniczej. Majątek ziemski razem z folwarkiem miał powierzchnię prawie 800 ha. Funkcjonowały tu mleczarnia, młyn, tartak i cegielnia. W 1938 r. podczas akcji germanizacyjnej ówczesne władze nazistowskie Prus Wschodnich zastąpiły dotychczasową nazwę historyczną sztuczną formą *Bussen*. Po II wojnie światowej w Bożem funkcjonował PGR.

Budziska

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo.

Gązwa

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo.

Grabowo

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo.

Gronowo

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo.

Karwie

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo.

Starosta ryński i szczeciński, Jerzy von Diebes, sprzedał w 1555 roku Maciejowi

z Marcinkowa cztery włóki sołeckie za 108 grzywien celem założenia wsi czynszowej na 40 włókach. Wieś ta była lokowana na lepszym prawie magdeburskim, przyznano jej 10 lat wolności od danin. Karwie zaliczano później do wsi mieszanych. Zabudowa uformowała się w kształcie ulicówki, dotykającej północnym końcem jeziora Karw, od którego wieś zapożyczyła swoją nazwę. Nazwa ta jest niewątpliwie pochodzenia staropruskiego i wywodzi się od wyrazu „kurwis” - włó. Rozwój wsi hamowały przeróżne klęski żywiołowe, były one szczególnie dotkliwe w pierwszych dziesiętkach XVIII stulecia, powstały pustki. Trzeba było potem na nowo zasiedlić aż 24 włóki. W roku 1785 było tu 25 domów, w 1838 roku tyle samo domów i 274 mieszkańców. Szkołę założono tutaj około 1750 roku, w 1818 roku uczęszczało do niej 35 dzieci, wykładał po polsku nauczyciel Gotfryd Poerschke. W roku 1935 do dwuklasowej szkoły uczęszczało 104 dzieci. Wieś ta należała do parafii w Mrągowie. W 1939 roku liczyła 419 mieszkańców.

Kiersztanowo

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo, położona pomiędzy dwoma jeziorami Juno i Kiersztanowskim, które łączy rzeka Dajna.

Kosewo

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo. Wieś letniskowa położona pomiędzy trzema jeziorami: Probarskim, Kuc i Juksty. W roku 1999 przez Kosewo biegła trasa odcinka specjalnego Baranowo - Użranki 25. Rajdu Kormoran. W pobliżu znajduje się Stacja Badawcza Instytutu Parazytologii PAN, która na powierzchni 330 ha prowadzi hodowlę jeleni, danieli, łosi, muflonów, koników polskich oraz koni Przewalskiego.

Krzywe

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo. Wieś od 1565 r. należała do rodu von der Groeben.

Lembruk (niem. *Langenbrück*)

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo.

Marcinkowo (niem. *Mertinsdorf, Mertensdorf*)

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo. Marcinkowo - wieś czynszowa założona przed 1422 r. przez Krzyżaków. Pierwotny edykt lokacyjny zaginął. Wskutek wojny trzynastoletniej wieś została całkowicie zniszczona i wyludniona. Po blisko stuletniej pustce założono ją ponownie, już pod inną nazwą. W 1555 r. komornik z Szestna, Marcin Kaszten, otrzymał od tamtejszego starosty, Jerzego von Diebesa, pięć włók sołeckich na prawie magdeburskim. Do roku 1945 Marcinkowo znajdowało się w granicach III Rzeszy. Po II wojnie światowej wieś wraz z częścią Prus Wschodnich została przyłączona do Polski.

Mierzejewo

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo.

Młynowo

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo.

Muntowo

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo.

Nikutowo

osada w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo.

Notyst Mały

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo. W roku 1422 we wsi funkcjonowała karczma.

Nowe Bagienice (niem. *Neu Bagnowen*, od 1938 r. *Borkenau*)

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo. Nowe Bagienice - wieś szlachecka, powstała w drugiej połowie XVII wieku na obszarze nadanym w 1566 roku Wilhelmowi Milewskiemu. Miejscowość zaczęła się rozwijać dopiero po uwłaszczeniu chłopów i separacji. Od tego czasu zabudowa wsi przyjęła kształt bardziej kolonijny. W latach 1765-66 istniała tutaj szkoła, nauczycielem był Krystian Modzel, z zawodu szewc. Później szkołę zlikwidowano, a dzieci uczęszczały do Starych Bagienic.

Probark (niem. *Proberg*)

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo. Probark założyli polscy ziemianie w 1471 roku. Zarządca wójtostwa w Szestnie, Frycz Lockwin, sprzedał Janowi Kutylowskiemu, Stanisławowi, jego synowi, Andrzejowi i Marcinowi Smolińskim, jego bratankom, oraz Mikołajowi i Tomaszowi, jego siostrzeńcom, 50 włók nad jeziorem Probark na prawie chełmińskim. Z tych włók przeznaczono Janowi Kutylowskiemu 20, jego synowi 10, bratankom 10 i siostrzeńcom też 10 włók. Na całości ciążył obowiązek trzech służb zbrojnych. Potem książe Albrecht nadał w 1558 roku Tomaszowi Richterowi 12 włók w Probarku nad granicą wierzbowską.

Polska Wieś

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo.

Popowo Sałęckie

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo.

Ruska Wieś (niem. *Reuschendorf*)

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo.

Pierwsza wzmianka o wsi pochodzi z 1376 roku, kiedy to wielki mistrz Winryk von Kniprede nadał Klausowi Schonanowi osiem włók przy moście w „Rusku” (Ruskajń). Ulrich von Jungingen w latach 1396-1404 przekazał sołtysowi Jacobowi Medebaumowi na założenie wsi 60 włók, w których było sześć włók wolnych dla sołtysa, i zobowiązał do założenia wsi czynszowej o nazwie Meybaum. Nazwa wsi Meybaum nie utrzymała się długo, w rejestrze czynszowym z roku 1459 widnieje już pod nazwą Reuschendorf, czyli Ruska Wieś. Wieś rozłożona została w dolinie po obu brzegach strumyka płynącego z Jeziora Ruskowiejskiego (Ruskajń) do Salentu. Żaden przekaz historyczny nie wspomina, by kiedykolwiek wieś zamieszkiwali Rusini, nazwa wsi prawdopodobnie pochodzi od pruskiego słowa „rusys” oznaczającego dół, dolinę.

Rydwągi (niem. *Rudwangen*)

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo.

Atrakcją turystyczną jest w tej wsi jezioro Rydwągi.

Rydwągi uchodzą za najstarszą wieś w powiecie mrągowskim. Pierwotna nazwa wsi brzmiała: Rauwewange, Rawewang (1367), Ruwewange (1419). Nazwa jest pochodzenia pruskiego i składa się z dwóch członów: „rawys” - rów i „wangus” - dąbrowa, było, więc „rów na dąbrowie”. We wsi funkcjonowała szkoła jednoklasowa założona przed 1740 rokiem, w 1818 roku uczęszczało do niej 45 dzieci, w roku 1935 - 70 uczniów. Rydwągi należały do parafii w Szestnie). Po II wojnie światowej wyludniona wieś została podzielona na dwie części: w południowej utworzono Państwowe Gospodarstwo Rolne, a północną z gospodarstwami indywidualnymi zajęła ludność napływowa z centralnej Polski. W 1948 roku Komisja Ustalania Nazw Miejscowości nadała wsi nazwę Rydwągi.

Szczerzowo

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo.

Szestno (niem. *Seehesten*)

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo. Miejscość położona między jeziorami Juno i Salet. We wsi późnogotycki kościół, ruiny gotyckiego zamku krzyżackiego oraz XIX-wieczny budynek (dziś zajazd) na fundamentach największego w państwie krzyżackim młyna wodnego. W pierwszej połowie XIV w. Krzyżacy wzniesli tu najprawdopodobniej drewniany zamek, który został spalony przez Litwinów w roku 1371. Przy pierwszym zamku istniała już osada handlowa i folwark krzyżacki. Na miejscu spalonego pod koniec XIV w. wybudowany został zamek mурowany. Po sekularyzacji zakonu Szestno w latach 1525-1752 było siedzibą starostwa, a dawny folwark krzyżacki został majątkiem książęcym. W roku 1612 majątek w Szestnie otrzymał w lenno Otto von der Groeben. Majątek ziemski w Szestnie w latach dwudziestych XX wieku należał do rodziny Klugkist. Majątek razem z folwarkiem miał w tym czasie powierzchnię ponad 1000 ha. Po II wojnie światowej na bazie dawnego majątku powstał tu PGR. Parafia w Szestnie przed reformacją należała do archidiecezji reszelskiej. W latach 1925-1980 była tu parafia luterańska.

Uzranki (niem. *Uszranken*, od 1881 *Königshöhe*)

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo, założona w 1555 r. W pobliżu wsi znajduje się najwyższe wzniesienie na Pojezierzu Mrągowskim - Królewska Góra (212 m n.p.m.). W 1845 r. zatrzymał się tu król pruski Fryderyk Wilhelm IV, w czasie swojej podróży po Prusach, i spotkał się z wielotysięcznym tłumem ludzi, wynędniałych na skutek klęski nieurodzaju. Ludności witała swojego króla ze słowami „dajcie nam chleba”. Dla upamiętnienia tej wizyty wzniesienie nazwano Królewską Górą (Königshöhe), a od 1881 r. nazwę przeniesiono na wieś. Niedaleko od wsi (w kierunku na Muntowo) znajdują się też glazy narzutowe *Bliźniaki*.

Wierzbowo

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo, nad rzeką Dajna.

Wyszembork (niem. *Weißenburg*)

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo. Wieś służyła z dwóch zakładów drzewnych oraz piekarni, które zapewniały wiele miejsc pracy. Wieś została uwieczniona w piosence Andrzeja Garczarka „Jak my w Wyszemborku Pana Jezusa witali”.

Zalec (niem. *Salza*)

wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Mrągowo.

Wydawnictwo Pomorza i Kujaw PiK

Zbigniew Klimczak

Redaktor wydania: Mariusz Smyk

Współpraca redakcyjna: Ewa Sobieraj, Damian Łaszewski

Korekta: Agnieszka Kajak

Materiały wykorzystane w opracowaniu przygotował:

Urząd Gminy Mrągowo

Wydawnictwo nie odpowiada za treść i aktualność reklam oraz danych dotyczących gminy Bydgoszcz 2011 r.

ul. Sobieskiego 1, 85-060 Bydgoszcz, tel. 52 345 66 13, fax 52 345 66 37

www.wydawnictwo-pik.pl

PRODUCENT ELEKTRYCZNYCH ELEMENTÓW GRZEJNYCH

ELEMENTY GRZEJNE RURKOWE

ELEMENTY GRZEJNE CERAMICZNE

ELEMENTY GRZEJNE DO KĄPIELI TECHNOLOGICZNYCH

ELEMENTY GRZEJNE OPASKOWE

NAGRZEWNICE POWIETRZA

Termik Sp. z o.o.
11-700 Mragowo, Marcinkowo 106
tel. +48 89 741 7375, fax +48 89 741 8725
e-mail: info@termik.pl

ORADENT

Poradnia Stomatologiczno-Protetyczna

Stomatologia estetyczna
Protetyka stomatologiczna
Nowoczesny system znieczuleni
Cyfrowe RTG
Ortodoncja

tel. 89 741 71 41

www.oradent.pl Mragowo, ul. Warszawska 45b/5 rejestracja@oradent.pl

POSTAW NA PROFESJONALIZM

BUDEXTAN
PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANE

- budownictwo inwestycyjne

(budowa hoteli, sklepów, obiektów przemysłowych,
budynków wielorodzinnych – mieszkalnych itp.)

- sprzedaż mieszkań – działalność deweloperska

- realizowanie inwestycji „pod klucz”

11-700 Mrągowo, Marcinkowo 156

tel./fax : 89 741 32 92

tel.kom : 603 185 999

e-mail: biuro@budextan.pl

www.budextan.pl

OLENDER

“Mazurskie Smaki”

**Gospodarstwo rolne
wytwarzające
tradycyjne
smaczne wędliny**

Marcinkowo 33
11-700 Mrągowo
tel./fax 89 741 87 53
kom. 607 529 722

www.mazurskiesmaki.firmy.net

UNIDENT lek. dent. Joanna Bielecka

*Dokładamy wszelkich starań,
aby zachować Państwa własne zęby jak najdłużej*

Pomaga nam w tym:

- * Profesjonalna higienistka
- * Praca w powiększeniu (lupa, mikroskop)
- * Dobra diagnostyka (rtg zębowy i pantomograficzny)
- * Aparat podający podtlenek azotu (bezsresowe leczenie)

11-700 Mrągowo
ul. M.C. Skłodowskiej 5
telefony kontaktowe:
89 741 53 53
kom. 667 65 53 53

HOTELIK

Naszym Gościom oferujemy:

- ☞ 48 miejsc noclegowych w pokojach 2-, 3- i 4- osobowych
- ☞ restaurację z drink-barem
- ☞ organizowanie przyjęć weselnych i innych uroczystości rodzinnych, sylwestra
- ☞ organizowanie konferencji, imprez firmowych

Kosewo 27, 11-700 Mrągowo
tel. +48 89 742 45 22
www.countryhouse.pl
countryhouse@o2.pl
biuro@countryhouse.pl

**PRZEDSIĘBIORSTWO
BUDOWLANE**

SANDRA II

Sandra Hirszt - Piaskowska

Popowo Sałęckie 127/3, 11-700 Mrągowo
były teren HIRSZBUDU - Żwirownia
tel. 698 347 753, 89 741 36 36
e-mail: j.hirszt@interia.pl

Marek Wołosz

**AUTO
SZKOŁA**
Kat. A B T C D E

Biuro: Mrągowo, ul. Wojska Polskiego 3/4
otwarte: wtorek i czwartek od 10.00 do 18.00
poniedziałek, środa i piątek od 8.00 do 16.00

Wykłady: ul. Wojska Polskiego 3/4 (Biuro)
poniedziałek, środa i piątek 14.30
wtorek i czwartek 16.00

tel. 502 513 209, 502 055 821

Prowadzimy kursy na przewóz osób i rzeczy (świadectwo kwalifikacji); szkolenia okresowe

tworzymy
reklamy
www.szapiel.com.pl

pieczątki - dorabianie i kodowanie kluczy - grawerowanie i cięcie laserem
szyldy - kasetony - oklejanie samochodów - ulotki - wizytówki

Mrągowo, ul. Oficerska 1A, tel. 89 741 40 51, fax 89 741 29 89, kom. 69 341 40 51,
e-mail: biuro@szapiel.com.pl, centrum@szapiel.com.pl, szapiel@szapiel.com.pl

Stacja Badawcza IP PAN w Koszęw Górny

Oferujemy niezapomniany spacer wśród jeleni i danieli pasących się na pięknie położonych pastwiskach.

Dodatkową atrakcją jest wizyta w muzeum z bogatą ekspozycją poroży. Można tu obejrzeć, uzupełniony o odgłosy dzikich zwierząt, pokaz zdjęć oraz zapoznać się z biologią jeleniowatych.

**ZWIEDZANIE W OKRESIE
1 MAJA - 31 SIERPANIA
W GODZ. 10 - 17
(OPRÓCZ PONIEDZIAŁKÓW)**

tel./fax +48 89 742 43 80
e-mail: kosewopan@kosewopan.pl
www.kosewopan.pl

Jedynie takie miejsce w Polsce

Ośrodek Szkoleniowo -Wypoczynkowy

Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych S.A.

Zapraszamy do uroczego zakątka, gdzie czterdziestoletnia tradycja łączy się z nowoczesnością, gdzie jeziora, rzeki i malownicze, porośnięte lasami pagórki są rajem dla turystów.

Naszym Gościom oferujemy:

- komfortowe, całoroczne domki, apartamenty i pokoje,
- siłownię, solarium, saunę fińską i parową,
- zespół boisk z kortami tenisowymi,
- wypożyczalnię sprzętu sportowego i rekreacyjnego,
- wielofunkcyjną salę konferencyjną,
- wysmienitą kuchnię z regionalną nutą.

Mamy propozycje dla każdego i na każdą porę roku.
SERDECZNIE ZAPRASZAMY

Wierzbowo 1, 11-700 Mragowo
tel. 89 741 33 71
tel./fax 89 741 44 28
e-mail: wierzbowo@pwpw.pl

www.wierzbowo.pl